

I - MỤC TIÊU BÀI HỌC

- HS cảm thụ và nhận biết được các hoạt động trong đời sống.
- HS nắm được những kiến thức cơ bản để tìm bố cục tranh.
- HS hiểu và thực hiện được cách vẽ tranh đề tài.

II - CHUẨN BỊ

1. Tài liệu tham khảo

- Nguyễn Quốc Toàn, *Phương pháp giảng dạy Mĩ thuật* (Giáo trình đào tạo GV THCS hệ CĐSP), NXB Giáo dục, tái bản 2001.
- Tạ Phương Thảo - Nguyễn Lăng Bình, *Kĩ hoạ và bố cục*, NXB Giáo dục, tái bản 2001.
- Nguyễn Lăng Bình, *Mĩ thuật và phương pháp dạy học Mĩ thuật ở Tiểu học* (BDTX), tái bản 2001.
- Bộ tranh *Phương pháp vẽ tranh đề tài* (ĐDDH MT6).

2. Đồ dùng dạy - học

Giáo viên

- Một số tranh của các họa sĩ trong nước và thế giới về vẽ các đề tài.
- Một số tranh của HS về các đề tài (bản chính hoặc tranh in trên sách, báo).
- Một số tranh của thiếu nhi, HS vẽ chưa đạt yêu cầu về bố cục, mảng hình và màu sắc để phân tích, so sánh.

Học sinh

Bút chì, giấy vẽ (để làm phác thảo).

III - GỢI Ý TIẾN TRÌNH DẠY - HỌC

Hoạt động 1

Hướng dẫn học sinh tìm và chọn nội dung đề tài

- "Cách vẽ tranh" là một bài lí thuyết tương đối khó với HS. Vì vậy, GV cần lưu ý : trình bày kết hợp với giới thiệu tranh để HS hiểu về :
 - + Tranh đề tài.
 - + HS hiểu được rằng trong cuộc sống có nhiều đề tài. Mỗi đề tài lại có nhiều chủ đề khác nhau. HS có thể lựa chọn đề tài và thể hiện bằng khả năng và ý thích của mình theo sự cảm nhận cái hay, cái đẹp ở mỗi khía cạnh của nội dung.
- GV cho HS xem tranh có đề tài khác nhau như : đường phố, sớm mai ở bản, quê em, nhà trường...
- GV cho HS xem tranh cùng một đề tài nhưng có những cách thể hiện nội dung khác nhau. Ví dụ : đề tài nhà trường có thể vẽ tranh : giờ ra chơi, buổi lao động, học nhóm, cắm trại...
- GV giới thiệu cho HS một số tranh của các họa sĩ trong nước và thế giới, những bức tranh dân gian Đông Hồ, Hàng Trống để HS hiểu được sự phong phú của nội dung và cách thể hiện. Qua đó, HS thấy được các thể loại của tranh : tranh sinh hoạt, tranh phong cảnh, tranh chân dung, tranh tĩnh vật...

Hoạt động 2

Hướng dẫn học sinh cách vẽ

Bước 1: Tìm bố cục (xếp đặt mảng chính, mảng phụ)

GV phân tích để HS thấy rằng muốn thể hiện được nội dung cần phải vẽ những gì ; hình vẽ thể hiện được cái động, tĩnh của người và cảnh vật như thế nào ; vẽ ở đâu (trong nhà, ngoài cánh đồng, làng bản, thành phố, nhà trường...) ; đâu là các hình ảnh chính của chủ đề, hình ảnh phụ hỗ trợ để làm cho nội dung phong phú hơn. Hình ảnh chính, phụ thường được quy vào các mảng to, nhỏ để làm rõ trọng tâm của tranh. Cụ thể là : sắp xếp hình mảng không lặp lại, không đều nhau, cần có các mảng trống (như nền trời, đất) sao cho bố cục không chật chội hoặc quá trống, dàn trải, có gán, có xa.

Chủ ý : Khi giới thiệu tranh, GV cần chỉ ra các mảng chính, mảng phụ để HS hình dung rõ ràng hơn khái niệm thế nào là "mảng hình".

Bước 2 : Vẽ hình

- Dựa vào các mảng hình đã phác để vẽ các hình dáng cụ thể (con người, cảnh vật...).
- Hình dáng nhân vật nên có sự khác nhau, có dáng tĩnh, dáng động. Các nhân vật trong tranh cần ăn nhập với nhau, hợp lí, thống nhất để biểu hiện nội dung.

Bước 3 : Vẽ màu

- Màu sắc trong tranh có thể rực rỡ hoặc êm dịu, tùy theo đề tài và cảm xúc của người vẽ.
- Tranh được vẽ bằng các chất liệu khác nhau (tùy theo điều kiện và ý thích) như chì, sáp màu, bút da, màu nước, màu bột...

Hoạt động 3

Đánh giá kết quả học tập

- GV đặt câu hỏi để HS hiểu rõ hơn về tranh đề tài và các thể loại của tranh.
- GV yêu cầu HS nhắc lại cách vẽ tranh đề tài : tìm hiểu đề tài, tìm bố cục, mảng hình, vẽ hình và vẽ màu.
- GV cho HS nhận xét một số tranh vẽ :
 - + Cách khai thác đề tài (rõ hay chưa rõ) ;
 - + Các mảng hình (trọng tâm và phụ) ;
 - + Các hình ảnh ;
 - + Màu sắc ;
 - + Cảm nhận của mỗi HS về tranh đó.

Bài tập ở lớp

Tự chọn một đề tài và tập tìm bố cục (tìm mảng hình chính, phụ).

Bài tập về nhà

- Hoàn thành bài tập ở lớp.
- Chuẩn bị bài sau.